

عنوان مقاله:

بررسی اشعار شفیعی کدکنی بر اساس نظریه زیبایی شناسی انتقادی مکتب فرانکفورت

محل انتشار:

مجله تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)، دوره 15، شماره 56 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

آرزو حسین پور چیا نه - دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

کامران پاشایی فخری - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

پروانه عادل زاده - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

خلاصه مقاله:

ادبیات معاصر فارسی از نظر بینش عمیق اجتماعی و سیاسی و وسعت دید انسانی و اهداف مردمی، که در گذشته ادبی ایران کمتر امکان بروز یافته بود بی مانند است. شاعران و نویسندگان این دوره همگام با دیگر افراد جامعه، مظاهر زشت اجتماع را به باد انتقاد می گرفتند و ادبیات که پیش از این به سبب ترتیب نظام اجتماعی نمی توانست از حکومت ها انتقاد به سزایی بکند در این دوره چون سلاحی برای کسب آزادی و ابزاری برای بیان انتقادهای سیاسی و اجتماعی به کار آمد. محمدرضا شفیعی کدکنی (م. سرشک) از شاعران برجسته معاصر محسوب می گردد. او شعر نیمایی را با گونه ای تعهد اجتماعی و نگرش انتقادی درآمیخت. موضوع اجتماعی «انتقاد» با ظهور مکتب فرانکفورت شکلی منسجم تر و علمی تر یافته است. هدف پژوهش حاضر بررسی اشعار شفیعی کدکنی بر اساس نظریه زیبایی شناسی انتقادی مکتب فرانکفورت است. نوع نگاه شفیعی به کیفیت پیوند هنر با اجتماع حاوی رویکردی انتقادی است. رویکردی که به تعبیر متفکران فرانکفورت در هنر اصیل مدرن به خوبی قابل مشاهده است. مطابق با این دیدگاه، هنر مدرن بی آنکه به تصویرگر واقعیت های اجتماعی فروکاسته شود و در دام تفنن جویی مفرط بیفتد به صورتی غیرمستقیم به نفی وضعیت حاضر می پردازد. نتایج نشان می دهد که در شعر شفیعی مناسبات انتقادی هنر با جامعه به شکلی عالی نمایان می شود، انتقاد با استفاده از شگردهای خاصی چون طبیعت گرایی، نمادپردازی، قالب های خاص انتقادی و... در شعر او نمایان است. علاوه بر این مضامین انتقادی در بافت شعری، امکان جالبی در حوزه نقد سیاسی و اجتماعی در اختیار او نهاده است.

کلمات کلیدی:

شفیعی کدکنی، مکتب فرانکفورت، زیبایی شناسی انتقادی، جامعه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1662268>

